

ЕКО-ГОТЕЛІ ЯК ІННОВАЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сталий розвиток – це один з найактуальніших напрямків розвитку сучасного світу, концепція якого у даний час визнана всіма країнами, що входять до складу ООН, в якості одного з пріоритетів людства, перехід до якого має відбуватися на національному та глобальному рівнях. Принципи сталого розвитку та модель зеленої економіки є основою стратегії розвитку ЄС «Європа 2020» та країн з високим рівнем якості життя. 80 млрд.євро було виділено для її реалізацію в межах рамкової програми «Горизонт 2020», яку замінила програма «Горизонт Європа», розрахована на 2021-2027 роки [1].

Основними складниками сталого розвитку є економічні та екологічні інтереси суспільства. Це, зокрема, раціональне використання природних ресурсів, енерго- та ресурсоефективні технології, включаючи видобуток і переробку сировини, технології більш чистого виробництва, виробництво екологічно вигідної продукції, мінімізацію і максимальну переробку відходів [2] а також забезпечення цілості біологічних і фізичних природних систем [2]. Саме екологічну стійкість та адаптацію до глобальних викликів визначено одними із ключових чинників, що мають вплив на модернізацію індустрії гостинності [3], що потребує врахування вимог конкуренції, підвищення ефективності готельних послуг, актуалізації екологічних норм та впровадження екологічних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими.

З кожним роком зелений спосіб мислення та життя став основою для прийняття рішень - при виборі корисних продуктів харчування та безпечних виробів нехарчової промисловості, що оточують нас в повсякденному житті, але і більш глобальних рішень (переважна більшість людей обирає більш безпечне для здоров'я та довкілля житло, місце роботи та відпочинку). Тому забезпечення екологічності стає актуальним і необхідним трендом розвитку готельних підприємств.

Відповідно до концепції сталого розвитку варто виділити основні принципи, на яких базується екологічна діяльність готельних підприємств: [4] 1. Мінімальний вплив на довкілля. Збереження і стале використання природних, соціальних і культурних ресурсів. 2. Мінімальний вплив і повага до місцевих культур. 3. Примноження економічних переваг та сприяння для зрівноваженого економічного розвитку місцевості. 4. Збільшення переваг для відпочинку туристів. 5. Підвищення екологічної свідомості у населення.

Сьогодні в світі надзвичайно популярною є концепція еко-готелів. Це екологічно - сертифіковане житло, яке слідує меті поліпшення стану навколишнього середовища шляхом зведення до мінімуму негативного впливу на довкілля, і знаходиться в екологічно чистій місцевості. Додаткові критерії для визначення екологічних переваг готелів разом з послугами, які вони надають, відображені в екологічних критеріях програм екологічного маркування згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 14024 [5].

Заклади, які підтвердили відповідність своїх послуг вимогам екологічних критеріїв шляхом сертифікації та отримали відповідний екологічний сертифікат, отримують право на застосування регіонального або національного знаку екологічного маркування. До основних показників, які характеризують екологічність підприємств готельного господарства, відносять: споживання води; споживання енергії; атмосферні викиди, спричинені споживанням енергії; використання природних ресурсів; вплив хімічних засобів на довкілля та здоров'я; викиди до атмосфери; викиди у воду; обсяг відходів; пожежі, аварії та інші надзвичайні ситуації; вплив транспорту на довкілля.

До ТОП світових еко-ініціатив, які використовують готелі відносять:[6] - переробку твердих відходів (заміна пластикових карток-ключей від номерів на паперові та дерев'яні аналоги); -екологічні косметичні та хімічні засоби (якісна екологічна (безсульфатна) косметичну продукцію для гостей, скорочення використання пральних порошків та води); - відповідальне ставлення до якості їжі та її відповідну утилізацію (локальна закупівля сировини і товарів, компостування при переробці органічного сміття); - енергозберігаючі технології (автоматичне ввімкнення світла у приміщеннях, встановлення сонячних батарей, геотермальні системи опалення); - екологічний дизайн та матеріали (використання натуральних матеріалів, енергоефективних вікон, систем збору дощової води); - ставлення гостей до еко-ініціатив (сортування сміття, практика «безпаперового гостя», зміну відношення гостей до споживання їжі – на курортах «all-inclusive», надання гостям чистої води – кулери на поверхах, скляні пляшки, які наповнюють знову); - пропозицію еко-активностей (готелі організовують прогулянки на природі, велотури та екологічні майстер-класи для гостей). Більшість готелів в Україні активно почали впроваджувати еко-ініціативи через екологічні косметичні засоби, впровадження енергоощадних технологій, сортування та переробку відходів, зменшення споживання води та раціональне управління якістю їжі. Ці кроки не лише зменшують негативний вплив на довкілля, але й підвищують привабливість готелів для екологічно свідомих гостей та забезпечують економічну вигоду. Прикладом успішної інтеграції екологічних принципів став Ribas Hotel Group. Компанія використовує екодизайн та архітектуру, роблячи акцент на екологічно чистих матеріалах, перероблених матеріалах та локальних ресурсів. Проте, за останніми оцінками вчених [7], зростаючий тренд впровадження зелених технологій у готельній індустрії, з одного боку, дозволяє зменшити негативний вплив на довкілля та оптимізувати використання ресурсів, а з іншого – стикається із низкою перешкод для переходу до екологічного готельного бізнесу (див.табл.1.).

Таблиця 1.

Виклики, фактори та перешкоди на шляху до екологізації готельної індустрії

Екологічні виклики готельної індустрії		Фактори, що сприяють переходу до сталої моделі розвитку	
Енерго-споживання	Підтримка комфортного мікроклімату та безперервна робота закладів харчування є енергомісткими	Зростаюча екологічна свідомість	споживачі дедалі більше цінують екологічність, що створює попит на еко-готелі
Водокористування	Регулярна заміна рушників, постільної білизни та інші потреби гігієни є водозатратними	Підтримка споживачів та економічні вигоди	Впровадження «зелених практик» допомагає зменшити витрати на енергоносії, утилізацію відходів, водоспоживання, що робить бізнес фінансово привабливішим
Використання одноразових товарів	Продукти нетривалого використання створюють додаткове екологічне навантаження	Державне регулювання	Законодавча база та підтримка уряду стимулюють готельєрів до впровадження екологічних стандартів
Вплив будівництва	Зміна ландшафтів (на локальному рівні) та на глобальному – вирубка лісів, видобуток матеріалів тощо.	Сприйняття керівництва	Готовність готельєрів та менеджерів інвестувати у сталий розвиток є визначальним фактором
Перешкоди на шляху до екологізації			
Обмежені ресурси - малі та середні готелі часто не мають достатніх фінансових можливостей для інвестицій у «зелені» технології на відміну від великих мережеских готелів. Пріоритети клієнтів - деякі споживачі орієнтуються виключно на ціну і комфорт, а не на екологічні аспекти. Військовий стан - зменшення туристичного потоку, війна змусила бізнес інвестувати у реконструкцію, що уповільнює перехід до «зеленого» готельного господарства			

Сформовано авторами на основі досліджень [7]

Тому у даний час перед власниками готельних підприємств стоять важливі завдання: відновлення інфраструктури, забезпечення енергетичної безпеки, що має відбуватися з врахуванням соціальних, економічних та екологічних факторів. У час післявоєнного відновлення слід орієнтуватися на сталі та системні рішення. Впровадження екологічних сертифікації та стандартизації сприятиме підвищенню конкурентоспроможності готелів і дозволить задовільнити зростаючий попит з боку екологічно свідомих туристів.

Висновки. Екологізація готельної індустрії стрімко розвивається. Останнім часом все більше готелів схиляються до реалізації концепції еко-готелю, який є якісно продуманою системою комфортного проживання в гармонії з навколишнім природним середовищем. Це концептуально новий погляд на розвиток засобів розміщення, що дозволяє не тільки дбати про природу, а й значно скорочувати витрати на виробництво, що надає конкурентні переваги на туристичному ринку. Перехід до сталого розвитку є важливим кроком для вітчизняної готельної індустрії, який відповідає європейським вимогам і сприяє еко, соціо- та економічному зростанню на перспективу.

Список використаних джерел

- 1) Європа 2020 URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0_2020
- 2) На шляху зеленої модернізації економіки: модель сталого споживання та виробництва . URL : https://www.ecolabel.org.ua/images/page/dovidnyk_ssp.pdf
- 3) Паска М.З., Графська О.І., Залісоцький А.І. Концептуальні засади розвитку закладів готельного господарства в інноваційному форматі. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <file:///C:/Users/Nadia/Downloads/5589-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-5503-1-10-20250320.pdf>
- 4) Екологічна модернізація готельного підприємства. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ontu.edu.ua/download/konfi/2021/all-ukrainian_student_scientific_works_ce/Ecological-modernization.pdf
- 5) Боровик Ю. Т., Слагін Ю. В., Полякова О. М. «Зелена економіка»: сутність, принципи, перспективи для України. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 69. С. 75–83. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i69.200551>
- 6) ТОП еко-ініціатив, які українські готелі можуть використовувати вже сьогодні . URL : https://rubryka.com/special_project/reconstruction/
- 7) Екологічні готелі в Україні: тренди та перспективи розвитку зеленого бізнесу[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://sci314.com/news/ekolohichni-hoteli-v-ukraini-trendy-ta-perspektyvy-rozvytku-zelenoho-biznesu/>